

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Απόφαση ΕΠΑ: 25/2013

Αρ.Φακ.: 11.17.012.15

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2008

(Νόμος Αρ. 13(I)/2008)

Καταγγελία της εταιρείας Sigint Solutions Limited εναντίον του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα. Λουκία Χριστοδούλου	Πρόεδρος
κ. Λεόντιος Βρυωνίδης	Μέλος
κα. Ελένη Καραολή	Μέλος
κ. Κώστας Μελανίδης	Μέλος
κ. Δημήτρης Πιτσιλλίδης	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 29 Μαρτίου 2013

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης είναι η καταγγελία ημερομηνίας 06/07/2012 της εταιρείας Sigint Solutions Ltd (στο εξής η «καταγγέλλουσα») εναντίον του Πανεπιστημίου Κύπρου (στο εξής το «Πανεπιστήμιο») για πιθανολογούμενες παραβάσεις των άρθρων 3 και/ή 6 του Περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου 13(I)/2008 (στο εξής ο «Νόμος») και των άρθρων 101 και/ή 102 και/ή 107 της

Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής η «ΣΛΕΕ»), αναφορικά με τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου στον υπ' αριθμ. 14/2012 διαγωνισμό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (στο εξής η «ΑΤΗΚ») σχετικά με την παροχή υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε τοποθεσίες σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας για το 2012. Σύμφωνα με την παράγραφο 1.23 του εν λόγω διαγωνισμού, η ΑΤΗΚ θα κατακύρωνε συμβόλαιο για όχι λιγότερο του 60% του αντικειμένου του διαγωνισμού στον επιτυχόντα προσφοροδότη, ενώ το υπόλοιπο 40% θα κατακυρωνόταν στον πρώτο μετά τον επιτυχόντα προσφοροδότη, ο οποίος θα δήλωνε στην προσφορά του την επιθυμία του να αναλάβει την προμήθεια του 40% στις τιμές του επιτυχόντα προσφοροδότη.

B. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ / ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στην αξιολόγηση των γεγονότων που συνθέτουν την υπόθεση, δεδομένου ότι αυτά αποτελούν αναντίλεκτα το ουσιαστικό υπόβαθρο της εξέτασης του ζητήματος που προκύπτει. Ως εκ τούτου, η παράθεση των σχετικών με την υπόθεση δεδομένων καθίσταται αναγκαία και επιτακτική και προς τούτο παρατίθενται συνοπτικά τα ουσιώδη γεγονότα που αφορούν την υπό εξέταση καταγγελία.

I. Ιστορικό διαδικασίας

Στις 06/07/2012, η καταγγέλλουσα υπέβαλε ενώπιον την Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής η «Επιτροπή») καταγγελία εναντίον του Πανεπιστημίου για πιθανολογούμενες παραβάσεις των άρθρων 3 και 6 του Νόμου και/ή των άρθρων 101, 102 και 107 της ΣΛΕΕ.

Στις 18/07/2012, η Επιτροπή σε συνεδρία της αποφάσισε ομόφωνα να δώσει οδηγίες προς την Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής η «Υπηρεσία») να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται στην εν λόγω καταγγελία και να υποβάλει σχετικό σημείωμα.

Στις 10/08/2012, η Υπηρεσία απέστειλε προς την καταγγέλλουσα ερωτηματολόγιο.

Στις 03/09/2012, η καταγγέλλουσα απέστειλε στην Υπηρεσία τις απαντήσεις της στο σχετικό ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία σημειώνει ότι η καταγγέλλουσα δήλωσε στις εν λόγω απαντήσεις της ότι αποσύρει τον ισχυρισμό της περί παράβασης του άρθρου 3 του Νόμου (και άρα αποσύρεται ταυτόχρονα και ο ισχυρισμός περί παράβασης του άρθρου 101 ΣΛΕΕ)

και η καταγγελία της επικεντρώνεται στη καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης.

Η Υπηρεσία σημειώνει επίσης ότι στις εν λόγω απαντήσεις της η καταγγέλλουσα διευκρίνισε ότι επικαλείται παράβαση των άρθρων 6(1)(α) και (γ) του Νόμου και άρα και τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 102 ΣΛΕΕ.

Στις 08/10/2012, η Υπηρεσία απέστειλε νέο ερωτηματολόγιο στην καταγγέλλουσα.

Στις 18/10/2012, η καταγγέλλουσα απέστειλε στην Υπηρεσία τις απαντήσεις της στο σχετικό ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας.

Στις 8/11/2012, η Υπηρεσία απέστειλε ερωτηματολόγιο προς το Πανεπιστήμιο.

Στις 16/11/2012, το Πανεπιστήμιο ζήτησε να της αποσταλεί η καταγγελία. Στις 22/11/2012, η Επιτροπή, κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας με την καταγγέλλουσα, απέστειλε την καταγγελία στο Πανεπιστήμιο.

Στις 23/11/2012, το Πανεπιστήμιο ζήτησε και πήρε εικοσαήμερη παράταση του χρόνου υποβολής των απαντήσεών του στο ερωτηματολόγιο της Επιτροπής. Στις 19/12/12, το Πανεπιστήμιο ζήτησε και πήρε νέα παράταση έως τις 21/12/2012.

Στις 21/12/2012, το Πανεπιστήμιο απέστειλε στην Υπηρεσία τις απαντήσεις του στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας ημερομηνίας 8/11/2012.

Η Επιτροπή σε συνεδρία της ημερομηνίας 15/02/2013, εξέτασε το χειρισμό της παρούσας υπόθεσης υπό το φως του σημειώματος της Υπηρεσίας ημερομηνίας 12/2/2013 και των στοιχείων του διοικητικού φακέλου.

Στις 8/3/2013, η Επιτροπή απέστειλε στην καταγγέλλουσα επιστολή κοινοποιώντας της τα προκαταρκτικά της συμπεράσματα δίνοντάς της τη δυνατότητα να θέσει εγγράφως τις θέσεις της επί αυτών εντός είκοσι μίας (21) ημερών.

Στις 28/3/2013, η καταγγέλλουσα απέστειλε στην Επιτροπή τις θέσεις της επί της προκαταρκτικής απόφασης της Επιτροπής.

II.Εμπλεκόμενα μέρη

Sigint Solutions Ltd (η καταγγέλλουσα)

Η εταιρεία Sigint Solutions Ltd ιδρύθηκε το 1996 και εδρεύει στη Λεωφ. Στροβόλου 231, στη Λευκωσία. Η εταιρεία ειδικεύεται στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (ΤΠΕ). Σκοπός της είναι η παροχή τεχνικών λύσεων και υπηρεσιών

υψηλών προδιαγραφών στον τομέα των επιχειρήσεων, καλύπτοντας μια σειρά δραστηριοτήτων που συμπεριλαμβάνει την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών εξομοιωτών, ραδιομετρήσεις / σχεδιασμό ασύρματων επικοινωνιών και δικτύων (30 MHz – 60 MHz), συμβουλευτικές υπηρεσίες σε τηλεπικοινωνίες και άλλα συναφή με τα πιο πάνω θέματα.

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το οποίο ιδρύθηκε με τον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο 144/89. Οι σκοποί του Πανεπιστημίου καθορίζονται στο άρθρο 2 του ως άνω νόμου.

III. Θέσεις καταγγέλλουσας

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, το Πανεπιστήμιο υπέβαλε δύο προσφορές στον υπ' αριθμ. 14/2012 διαγωνισμό της ΑΤΗΚ. Μία προσφορά μέσω του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και μία μέσω του τμήματος Φυσικής, για το 60% και 40% του αντικειμένου της συμφωνίας αντίστοιχα, αντί Μοναδιαίας Τιμής €124 ανά Σταθμό Βάσης, κατά παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού.

Στη συνέχεια, η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε ότι το Πανεπιστήμιο κατέχει δεσπόμενη θέση αφού έχει πολύ λιγότερα έξοδα από όσα έχει η καταγγέλλουσα και έτσι μπορεί να υποβάλλει πολύ χαμηλότερες προσφορές από τους ανταγωνιστές της, με αποτέλεσμα να μπορεί να καταστρέψει τον ανταγωνισμό και να δημιουργήσει μονοπώλιο. Η καταγγέλλουσα πρόσθεσε ότι το Πανεπιστήμιο βρίσκεται σε δεσπόμενη θέση λόγω της δυνατότητάς του να αποκτά εξοπλισμό χωρίς κανένα κόστος, του μηδαμινού λειτουργικού κόστους του ίδιου του Πανεπιστημίου συγκριτικά με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, και λόγω του μηδαμινού κόστους ανθρωπίνων πόρων/δυναμικού, λόγω της απαλλαγής του Πανεπιστημίου από την πληρωμή φόρων και λόγω του ότι τα κεφάλαια του Πανεπιστημίου προέρχονται κυρίως από κρατικές ενισχύσεις. Η καταγγέλλουσα πρόσθεσε επίσης ότι: *«το Πανεπιστήμιο Κύπρου κατέχοντας προνομιακή πρόσβαση σε βασικές εισροές ή φυσικούς πόρους και σημαντικές τεχνολογίες και υποδομές, είναι σε θέση να επιβάλει φραγμούς εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά».*

Η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε επίσης ότι η δεσπόμενη θέση του Πανεπιστημίου είναι δεδομένη και υφίσταται ανεξάρτητα από το γεγονός της κατακύρωσης σε αυτό των προσφορών.

Σχετικά με την κατάχρηση της δεσπόμενης θέσης του Πανεπιστημίου, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) και (γ) του Νόμου και 102 ΣΛΕΕ, η καταγγέλλουσα

ισχυρίστηκε ότι: «Το Πανεπιστήμιο Κύπρου απολαμβάνει ιδιαίτερης οικονομικής δύναμης (προερχόμενης από κρατικές ενισχύσεις και άλλου είδους ωφελήματα τα οποία δεν απολαμβάνουν οι ιδιωτικές επιχειρήσεις) και έχει την ευχέρεια να υποβάλει πολύ χαμηλές τιμές για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών και το καθιστά ικανό να παρακωλύει τον ανταγωνισμό επί ίσοις όροις». Πρόσθεσε επίσης σχετικά ότι: «το Πανεπιστήμιο δύναται να διεξάγει τις μετρήσεις ακόμη και με μηδαμινές χρεώσεις και κατά συνέπεια μονίμως κάτω από την οποιαδήποτε προσφορά ιδιωτικού εργαστηρίου».

Καταληκτικά, η καταγγέλλουσα τόνισε ότι: «Είναι η θέση μας ότι το Πανεπιστήμιο βρίσκεται σε δεσπίζουσα θέση καθότι, έχει πολύ λιγότερα έξοδα από όσα η εταιρεία μας και μπορεί να υποβάλλει πολύ χαμηλότερες προσφορές από οποιονδήποτε ανταγωνιστή σε σημείο που μπορεί να αποδυναμώσει το σύνολο του ανταγωνισμού και να δημιουργήσει μονοπώλιο».

Η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε επίσης ότι το Πανεπιστήμιο ενήργησε κατά παράβαση του άρθρου 3 του Νόμου και 101 ΣΛΕΕ, λόγω της συμμετοχής των δύο τμημάτων του στον υπό εξέταση διαγωνισμό. Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα, τα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου προέβησαν σε απαγορευμένη «σύμπραξη», ώστε να τους κατακυρωθεί εν τέλει το 60% και το 40% του διαγωνισμού αντίστοιχα.

Τέλος, η καταγγέλλουσα επικαλέστηκε επίσης παράβαση του άρθρου 107 ΣΛΕΕ από μέρους του Πανεπιστημίου, καθώς αυτό, σύμφωνα με τον ισχυρισμό της, απολαμβάνει ιδιαίτερης οικονομικής δύναμης η οποία προέρχεται από κρατικές ενισχύσεις και συνεπώς δύναται να υποβάλλει πολύ χαμηλές τιμές για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στον υπό εξέταση διαγωνισμό.

Θέσεις Πανεπιστημίου Κύπρου

Το Πανεπιστήμιο ισχυρίστηκε ότι, σχετικά με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού της ΑΤΗΚ, η καταγγέλλουσα εταιρεία υπέβαλε προσφορά εκτός προδιαγραφών. Όπως αναφέρει σε απαντήσεις της σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας: «Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι η προσφορά της καταγγέλλουσας εταιρείας απορρίφθηκε διότι ήταν εκτός προδιαγραφών και όχι διότι δεν υπέβαλε χαμηλότερη τιμή από τους άλλους προσφοροδότες. Σε σχέση με την προσφερθείσα μοναδιαία τιμή των 5 προσφοροδοτών φαίνεται ότι η καταγγέλλουσα εταιρεία υπέβαλε την τρίτη χαμηλότερη τιμή ήτοι χαμηλότερη τιμή από την τιμή που υπέβαλε το Τμήμα Φυσικής που ήταν ο δεύτερος επιτυχόντας προσφοροδότης».

Το Πανεπιστήμιο προέβαλε τη θέση ότι: «η καταγγέλλουσα εταιρεία δεν έχει οποιοδήποτε έννομο συμφέρον να προβαίνει στην παρούσα καταγγελία διότι η προσφορά της κρίθηκε εκτός προδιαγραφών δηλαδή η ίδια έθεσε τον εαυτό της εκτός ανταγωνιστικού πλαισίου της αγοράς υπηρεσιών παροχής μετρήσεων Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων. Αφ' ης στιγμής δεν υπέβαλε έγκυρη προσφορά αλλά ούτε και αμφισβήτησε την ορθότητα της απόφασης της ΑΤΗΚ να απορρίψει την προσφορά της και να κατακυρώσει στα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου τότε δεν έχει έννομο συμφέρον να καταγγέλλει το Πανεπιστήμιο Κύπρου γιατί ουσιαστικά υπέβαλε έγκυρες προσφορές και κέρδισε το Διαγωνισμό».

Το Πανεπιστήμιο ισχυρίστηκε ότι η κατακύρωση των προσφορών στα δύο τμήματά του είναι νόμιμη, καθώς η αντίστοιχη προσφορά της καταγγέλλουσας δεν ήταν εντός των προδιαγραφών του διαγωνισμού. Περαιτέρω, η καταγγέλλουσα δεν στράφηκε κατά της απόφασης της Επιτροπής Αξιολόγησης της ΑΤΗΚ προσβάλλοντάς της στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ή στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Το Πανεπιστήμιο έχει επίσης την άποψη ότι δεν κατέχει ούτε το ίδιο ούτε τα δύο τμήματά του στα οποία κατακυρώθηκαν οι προσφορές δεσπόζουσα θέση στην αγορά παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, διότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται δύο εταιρείες, ήτοι η MTN και η ΑΤΗΚ. Για την πρώτη, τις μετρήσεις διενεργούσε μέχρι πρόσφατα τόσο η καταγγέλλουσα όσο και η Netfon Services Ltd, ενώ η δεύτερη προκηρύσσει διαγωνισμούς λόγω του ότι αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Επίσης, το Πανεπιστήμιο τονίζει ότι δεν δίνει πάντα την χαμηλότερη τιμή, καθώς η εταιρεία Fasmetrics A.E. έδωσε χαμηλότερη τιμή από αυτή του Πανεπιστημίου και της κατακυρώθηκε ο Διαγωνισμός για τις μετρήσεις του 2011. Το Πανεπιστήμιο πρόσθεσε επίσης ότι κατέχει μόνο το 50% της εν λόγω αγοράς, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό κατέχεται από την εταιρεία που δρα για λογαριασμό της MTN, κάτι το οποίο προκύπτει εκ των πραγμάτων λόγω της δομής της αγοράς (δύο εταιρείες που κατέχουν από 50% της αγοράς), συνεπώς δεν τίθεται θέμα δεσπόζουσας θέσης.

Γ. ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ι. Σχετική αγορά προϊόντων και/ή υπηρεσιών

Η Επιτροπή εν συνεχεία προχώρησε στην οριοθέτηση της αγοράς υπηρεσιών στην υπό εξέταση υπόθεση, κρίνοντας ως ακολούθως:

Για να εξεταστεί μια συγκεκριμένη αγορά, πρέπει να αξιολογηθούν οι δυνατότητες του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της αγοράς η οποία περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα και/ή υπηρεσίες που, λόγω των χαρακτηριστικών τους, μπορούν να ικανοποιούν διαρκείς ανάγκες και είναι εναλλάξιμα με άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες. Η σχετική αγορά οριοθετείται: (α) ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών), και (β) γεωγραφικώς (σχετική γεωγραφική αγορά).

Με τον ορισμό μιας αγοράς, τόσον όσον αφορά τα προϊόντα, όσο και τη γεωγραφική διάσταση της, μπορούν να προσδιοριστούν οι πραγματικοί ανταγωνιστές, οι οποίοι είναι σε θέση να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και να τις εμποδίσουν να ενεργούν ανεξάρτητα από τις πιέσεις που επιβάλλει ο πραγματικός ανταγωνισμός.

Ο ορισμός της αγοράς προϋποθέτει την ανάλυση όλων των διαθέσιμων στοιχείων από την παρελθούσα συμπεριφορά στην αγορά και μια συνολική κατανόηση των μηχανισμών ενός δεδομένου τομέα. Ειδικότερα, απαιτείται μια περισσότερο δυναμική και όχι στατική προσέγγιση στην προοπτική ανάλυσης της αγοράς¹.

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή/και υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των αντικειμενικών τους χαρακτηριστικών, των τιμών, και της χρήσης για την οποία προορίζονται.²

Η χρήση ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας από τον τελικό χρήστη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του προϊόντος ή της υπηρεσίας και διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες δύνανται να χρησιμοποιούνται από τον τελικό καταναλωτή για τον ίδιο σκοπό. Σε τέτοια περίπτωση, τα διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες συμπεριλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά.

Επιπρόσθετα, η διαφορά στην τιμή μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών δεν τα κατατάσσει αυτόματα σε διαφορετική αγορά, κυρίως εάν η αντίδραση των τελικών χρηστών σε περίπτωση αύξησης της τιμής είναι να τα θεωρήσουν ως υποκατάστατα. Παράλληλα, κατά την εξέταση της πιθανότητας υποκατάστασής τους, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το πιθανό κόστος (ή άλλα εμπόδια) μεταστροφής σε

---

¹ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-68/94 και C-30/95, Γαλλία και λοιποί κατά Επιτροπής [1998] συλλογή I-1375. Βλέπε επίσης ανακοίνωση για τον ορισμό της αγοράς, σημείο 12.

² Βλέπε Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, ΕΕ C 372 της 3.12.1997.

άλλο προϊόν ή υπηρεσία, το οποίο εάν είναι σημαντικό δύναται να εμποδίζει τη θεώρηση του εναλλακτικού προϊόντος ή υπηρεσίας ως υποκατάστατων.³

Στην υπό εξέταση υπόθεση, η Επιτροπή σημειώνει ότι, τόσο από το περιεχόμενο της καταγγελίας, όσο και από τις θέσεις του καταγγελλόμενου Πανεπιστημίου, γίνεται αναφορά στην αγορά παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας. Συγκεκριμένα, η καταγγέλλουσα ανέφερε ότι η σχετική αγορά υπηρεσιών, περιλαμβάνει: *«[την] παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών μετρήσεων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας χρησιμοποιώντας κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό και καταγραφή των αποτελεσμάτων σε πίνακες επεξεργασίας και ετοιμασία εκθέσεων αποτελεσμάτων των μετρήσεων»*. Εξάλλου, η καταγγέλλουσα ανέφερε ότι δεν υπάρχουν υποκατάστατα των σχετικών υπηρεσιών.

Η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε επίσης ότι στην υπό εξέταση αγορά δραστηριοποιούνται: *«Πρόσωπα και εταιρείες οι οποίες διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό και τεχνογνωσία για να εκτελούν τις μετρήσεις Ηλεκτρομαγνητικών πεδίων. Σύμφωνα με το περί Ραδιοεπικοινωνιών (Διαδικασία Διαπίστευσης Εταιριών/Οργανισμών για την διενέργεια Μελετών/Μετρήσεων Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων) Διάταγμα του 2011 (ΚΔΠ 35-2011, 28.01.2011) και των περί Ραδιοεπικοινωνιών (Εξουσιοδοτήσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμών του 2011 (ΚΔΠ 36-2011, 28.01.2011) ως προμηθευτές των εν λόγω υπηρεσιών είναι τα πρόσωπα ή/και οργανισμοί που έχουν λάβει διαπίστευση από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) και που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο εγκεκριμένων Προσώπων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΥΠΣ&Ε-ΤΗΕ) για την διενέργεια Μελετών/Μετρήσεων Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων [...]»*.

Η Επιτροπή έκρινε ότι οι υπό αναφορά υπηρεσίες δεν μπορούν να υποκατασταθούν από άλλες παρόμοιες και συνεπώς η εν λόγω αγορά δύναται να χαρακτηριστεί ως διακριτή σχετική αγορά υπηρεσιών. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι και στη σχετική απόφαση της Επιτροπής υπ' αριθμ. 49/2010 ημερομηνίας 10/09/2010, στην οποία η εταιρεία Netfon Services Limited είχε καταγγείλει το Πανεπιστήμιο Κύπρου για τη συμμετοχή του σε διαγωνισμό με αντικείμενο ίδιο με αυτό του διαγωνισμού 14/2012 της ΑΤΗΚ, η αγορά ήταν όμοια με αυτή στην παρούσα υπόθεση και είχε γίνει δεκτή

---

³ Βλέπε την Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 322/81, Michellin κατά της Επιτροπής, Συλλογή Νομολογίας Δικαστηρίου 1983, σελ. 3461, την Απόφαση Δικαστηρίου στην υπόθεση C-62/86, Akzo κατά της Επιτροπής, Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου 1991, σελ. I-3359 και την Απόφαση Δικαστηρίου στην υπόθεση C-333/94 TetraPak κατά της Επιτροπής, Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου 1996, σελ. I-5951.

ως αγορά παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στην άποψη ότι ως σχετική αγορά, στην παρούσα υπόθεση, ορίζεται η αγορά παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας.

II. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Αναφορικά με τη σχετική γεωγραφική αγορά, η Επιτροπή σημειώνει ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία σε ενωσιακό επίπεδο, η σχετική γεωγραφική αγορά αντιστοιχεί στην περιοχή όπου οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην προσφορά των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών και όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς, και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές διότι στις εν λόγω περιοχές οι συνθήκες του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά.⁴

Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει ότι εν προκειμένω η σχετική γεωγραφική αγορά αποτελεί το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθότι οι υπό αναφορά υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας παρέχονται από τα εμπλεκόμενα μέρη εντός των ορίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Δ. ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

I. Έννομο συμφέρον

Εν συνεχεία, η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσον η καταγγέλλουσα έχει το απαιτούμενο έννομο συμφέρον που τη νομιμοποιεί να προβεί στην παρούσα καταγγελία, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου, για τη νομιμοποίηση προσώπου να προβεί σε καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής, απαιτείται η ύπαρξη έννομου συμφέροντος. Συγκεκριμένα, ο Νόμος προβλέπει ότι:

«35 (1). Σε καταγγελία παραβάσεων των διατάξεων των άρθρων 3 και/ή 6 του παρόντος Νόμου και/ή των Άρθρων 81 ΕΚ και/ή 82 ΕΚ, δικαιούται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο προς τούτο συμφέρον.

---

⁴ Βλ. Απόφαση Δικαστηρίου στην υπόθεση C 27/76 United Brands Co and United Brands Continental Bv κατά της Επιτροπής, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1978, σελ 207, παρ. 44, Απόφαση Δικαστηρίου στην υπόθεση αριθ. 247/86 Alsatel κατά Novasam Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1988, σελ 5987, παρ. 15.

(2) Έννομο συμφέρον έχει αυτός που δύναται να αποδείξει ότι υπέστη ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή ότι τίθεται ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, ως άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης».

Το έννομο συμφέρον της καταγγέλλουσας προς άσκηση της καταγγελίας, συνίσταται στον ισχυρισμό της ότι αποτελεί εταιρεία που ειδικεύεται στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών εντός της Κυπριακής Επικράτειας, η οποία έχει υποστεί και/ή ενδέχεται να υποστεί οικονομική βλάβη λόγω της συμπεριφοράς του Πανεπιστημίου.

Με βάση τα πιο πάνω, η Επιτροπή έκρινε ότι η καταγγέλλουσα έχει το απαιτούμενο από το Νόμο έννομο συμφέρον και συνεπώς νομιμοποιείται να προβεί στην υπό αναφορά καταγγελία.

II. Εξέταση των κατ' ισχυρισμό παραβάσεων

Η Επιτροπή εξέτασε τις πιθανολογούμενες παραβάσεις και τα γεγονότα που συνθέτουν την υπό αναφορά υπόθεση, έχοντας υπόψη της και τους εκατέρωθεν ισχυρισμούς και τις θέσεις που διατυπώθηκαν από τα εμπλεκόμενα μέρη:

Η καταγγέλλουσα επικαλείται παράβαση των άρθρων 3 και/ή 6(1)(α) και (γ) του Νόμου και των άρθρων 101 και/ή 102 και/ή 107 ΣΛΕΕ από μέρους του Πανεπιστημίου, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής του στο διαγωνισμό της ΑΤΗΚ και της κατακύρωσης σε αυτό των σχετικών προσφορών.

Η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να τονίσει ότι στην υπό εξέταση καταγγελία το χρονικό πλαίσιο αφορά και καλύπτει την περίοδο του διαγωνισμού της ΑΤΗΚ, δηλαδή από την προκήρυξη του διαγωνισμού μέχρι και την κατακύρωση των προσφορών στα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 6(1)(α) και (γ) του Νόμου: *«Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, ιδιαίτερα εάν η πράξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα—*

(α) τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής

(β) [...]

(γ) την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση

(δ) [...]».

Συνεπώς, για να εφαρμοστεί η ανωτέρω διάταξη πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) υποκείμενο της συμπεριφοράς να είναι μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, β) η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στο σύνολο ή μέρος της αγοράς, και γ) η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης.

III. Επιχείρηση

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ως «επιχείρηση» ορίζεται: «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες ανεξάρτητα αν οι δραστηριότητες του είναι κερδοσκοπικές ή όχι και περιλαμβάνει κάθε επιχείρηση ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου στην οποία το Δημόσιο δύναται να ασκήσει, άμεσα ή έμμεσα, λόγω κυριότητας, οικονομικής συμμετοχής ή δύναμει διατάξεων που τη διέπουν, αποφασιστική επιρροή, τεκμαίρεται ότι ασκείται αποφασιστική επιρροή, όταν το Δημόσιο άμεσα ή έμμεσα –

(α) διαθέτει την πλειοψηφία του καλυφθέντος κεφαλαίου της επιχείρησης, ή

(β) διαθέτει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με μερίδια της επιχείρησης, ή

(γ) δύναται να ορίζει άνω του ημίσεως του αριθμού των μελών των οργάνων της διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης».

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής το «ΔΕΕ»), προσεγγίζοντας την έννοια «επιχείρηση» στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού, έδωσε μια ευρεία ερμηνεία στην έννοια, συμπεριλαμβάνοντας «κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες», ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται.⁵ Επιπλέον, το ΔΕΕ έχει αποφανθεί ότι ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα που έχει σχέση με την προσφορά αγαθών και/ή υπηρεσιών σε

---

⁵ Υπόθεση C-41/90, Hofner & Elster V. Macrotron, [1991] ECR I-1979, Υπόθεση 170/83, Hydrotherm v. Compact, [1984] ECR 2999.

συγκεκριμένη αγορά, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τη διέπει και τον τρόπο της χρηματοδότησης της.⁶

Η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσο το Πανεπιστήμιο θεωρείται επιχείρηση για τους σκοπούς του Νόμου, σε σχέση με την υπό εξέταση καταγγελία. Σύμφωνα με το άρθρο 3(3) του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου 144/1989, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει: *«Το Πανεπιστήμιο αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και μπορεί –*

(α) Να ενάγει και ενάγεται

(β) Να αποδέχεται, αγοράζει και κατέχει περιουσία

(γ) Αφού τηρηθούν οι διατάξεις του παρόντα Νόμου, να αποκτά με αγορά, μίσθωση, ανταλλαγή, δωρεά ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ακίνητη ή κινητή περιουσία για εκπλήρωση των σκοπών του

(δ) Αφού τηρηθούν οι διατάξεις του παρόντα Νόμου, να πωλεί, ανταλλάσσει, δωρίζει, εκμισθώνει, εκχωρεί ή με οποιοδήποτε τρόπο διαθέτει οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη περιουσία και να εκμισθώνει, υποθηκεύει ή επιβαρύνει την περιουσία του για την εκπλήρωση των σκοπών του

(ε) Να εκτελεί κάθε πράξη που ενδεχόμενα συνεπάγεται η εκπλήρωση των δυνάμει του παρόντα Νόμου σκοπών του ή που αναλαμβάνεται ή είναι δυνατόν να αναληφθεί από ή κατά νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου».

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το Πανεπιστήμιο δύναται να ασκεί δραστηριότητες οικονομικής φύσης, όπως για παράδειγμα να αγοράζει, πωλεί, εκμισθώνει, κλπ., περιουσία για την εκπλήρωση των σκοπών του και να προβαίνει σε κάθε πράξη που δύναται να προβαίνουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), συμπεριλαμβανομένων και εμπορικών πράξεων.

Περαιτέρω, το άρθρο 4(2)(δ) του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου 144/1989 προβλέπει ότι: *«Σκοπός του Πανεπιστημίου είναι η προαγωγή της επιστήμης, της γνώσης, της μάθησης και της παιδείας με τη διδασκαλία και την έρευνα, και ειδικότερα-*

[...]

(δ) η προαγωγή της γνώσης και των πρακτικών εφαρμογών της με τη διδασκαλία, την έρευνα και άλλα μέσα

---

⁶ Ibid.

[...]

Σύμφωνα δε με τους Κανόνες 3 και 4 που εξέδωσε το Πανεπιστήμιο δυνάμει του άρθρου 32(2) του ως άνω νόμου του: «3. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου επιδιώκει την ανάπτυξη τεχνολογικής υποδομής και δραστηριοτήτων και την παροχή επιστημονικών, τεχνολογικών και τεχνικών υπηρεσιών προς τρίτους (π.χ. αναλύσεων, μετρήσεων, δοκιμών, πληροφόρησης και συμβουλών) με στόχο την τεχνολογική και κοινωνικοοικονομική αναβάθμιση της Κύπρου.

4. Η συμμετοχή μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Κύπρου σε επιχειρηματικές δραστηριότητες εκμετάλλευσης της γνώσης και των αποτελεσμάτων της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, όχι μόνο δεν αντίκειται προς την πανεπιστημιακή ιδιότητά τους, αλλά ενθαρρύνεται από το Πανεπιστήμιο ως μια σημαντική μορφή παρέμβασης στη διαμόρφωση των επιχειρηματικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων του τόπου. Εφόσον γίνεται χρήση των υποδομών και άλλων περιουσιακών στοιχείων του Πανεπιστημίου από το Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό για τους σκοπούς της επιχείρησης, πρέπει να έχει προηγηθεί σύμβαση ανάμεσα στην επιχείρηση εκμετάλλευσης και το Πανεπιστήμιο».

Συνεπώς, η Επιτροπή κρίνει στη βάση των εν λόγω άρθρων του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου 144/1989 ότι το Πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει σε επιχειρηματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι το Πανεπιστήμιο, λαμβάνοντας μέρος σε διαγωνισμούς προσφοράς υπηρεσιών έναντι χρηματικής αμοιβής, άσκησε δραστηριότητες οικονομικής φύσης, οι οποίες μάλιστα δύνανται να ασκηθούν και από άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι το Πανεπιστήμιο θεωρείται «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου και σε σχέση με την υπό εξέταση καταγγελία.

IV. Δεσπόζουσα θέση

Στη συνέχεια, η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στην εξέταση του κατά πόσον το καταγγελλόμενο Πανεπιστήμιο κατέχει δεσπόζουσα θέση εντός της σχετικής αγοράς υπηρεσιών στην υπό εξέταση υπόθεση. Το άρθρο 2 του Νόμου προβλέπει ότι δεσπόζουσα θέση για σκοπούς του Νόμου: «σημαίνει τη θέση οικονομικής δύναμης που απολαμβάνει η επιχείρηση, που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές και τους πελάτες της και σε τελική ανάλυση ανεξάρτητα από τους καταναλωτές».

Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη στη νομολογία, η δεσπόζουσα θέση προϋποθέτει, καταρχήν, ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς και επιπρόσθετα την πραγματική δυνατότητα από μέρους της επιχείρησης μονομερούς επηρεασμού των όρων της αγοράς, αυτό δηλαδή που η νομολογία του ΔΕΕ έχει διατυπώσει ως: «*δυνατότητα παρεμπόδισης ενός αποτελεσματικού ανταγωνισμού*».⁷ Εξάλλου, στην υπόθεση *Continental Can*⁸, το δικαστήριο όρισε τη δεσπόζουσα θέση ως τη δυνατότητα μιας επιχείρησης να λειτουργεί με πλήρη ανεξαρτησία στην αγορά, χωρίς να λαμβάνει υπόψη της τη συμπεριφορά άλλων ανταγωνιστών.

Συνεπώς, δεσπόζουσα θέση έχει μια επιχείρηση που απολαμβάνει οικονομική δύναμη που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές και τους πελάτες της και, σε τελική ανάλυση, ανεξάρτητα από τους καταναλωτές. Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης μπορεί να απορρέει από το συνδυασμό διαφόρων παραγόντων οι οποίοι από μόνοι τους δεν αποτελούν απαραίτητα επαρκή ένδειξη για την ύπαρξη της, αλλά όταν συνδυάζονται μεταξύ τους, δυνατό να οδηγούν στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης. Τέτοιοι παράγοντες είναι η ύπαρξη ανταγωνιστών, τα μερίδια αγοράς, το φάσμα των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχουν οι ανταγωνιστές, η δυνατότητα πρόσβασης νεοεισερχόμενων επιχειρήσεων στην αγορά. Συνακόλουθα, η κατοχή ενός σημαντικά μεγάλου μεριδίου αγοράς από συγκεκριμένη επιχείρηση ενδέχεται να αποτελεί σοβαρή ένδειξη, η οποία όμως δεν αποδεικνύει άνευ ετέρου την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, αν δεν συνεξεταστεί με τα υπόλοιπα δεδομένα⁹.

Στην υπό εξέταση υπόθεση, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η καταγγέλλουσα εταιρεία: «*Με την εξασφάλιση της προσφοράς της CΥΤΑ, το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει εξασφαλίσει μερίδιο που αντιστοιχεί περίπου στο 50% της εσωτερικής αγοράς [...]*». Αυτό τελεί σε αντίθεση με την απάντηση της καταγγέλλουσας σε σχετική ερώτηση της Υπηρεσίας ότι: «*[...] θεωρούμε ότι η δεσπόζουσα θέση του Πανεπιστημίου Κύπρου υπάρχει είτε κατοχυρωθεί σε αυτή η προσφορά της ΑΤΗΚ είτε όχι [...]*». Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι στην προκειμένη περίπτωση η κατοχή του οποιουδήποτε μεριδίου αγοράς από πλευράς του Πανεπιστημίου εξασφαλίστηκε μέσω των προσφορών που υποβλήθηκαν σε

---

⁷ Υπόθεση 85/76, *Hoffmann- La Roche & Co. AG v. Commission*, [1979] ECR 461, Υπόθεση 27/76, *United Brands*, Συλλ. Νομολ. 1978, 207.

⁸ *Euroemballage Corpa and Continental Can Co Inc. v Commission*: 6/72 (known as *Continental Can case*), EE L 7/8-1-1972.

⁹ *Joined Cases T-24/93, T25/93, T26/93 and T28/93, Compagnie maritime belge transports SA and Compagnie maritime belge SA, Darfa-Lines A/S, Deutsche Afrika-Linien GmbH & Co and Nedloyd Lijnen BV v. Commission of the European Communities*.

διαγωνισμό που προκήρυξε η ΑΤΗΚ για παροχή υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στους δικούς της σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, και της κατακύρωσής του στα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου.

Η Επιτροπή καταλήγει, όπως τούτο προκύπτει από τα ενώπιόν της στοιχεία στη βάση της διαξαχθείσας έρευνας, ότι στη σχετική αγορά υπηρεσιών της παρούσας υπόθεσης, πέραν της καταγγέλλουσας και του Πανεπιστημίου, δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, για λογαριασμό των δύο εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, ήτοι της ΑΤΗΚ και της MTN, και άλλες εταιρείες όπως: 1. Fasmetrics A.E., 2. ENCO Ε.Π.Ε., 3. NETFON Services Ltd, 4. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Διαφαίνεται πως οι εν λόγω εταιρείες είτε συμμετέχουν συστηματικά σε διαγωνισμούς της ΑΤΗΚ είτε είχαν συνεργαστεί με την MTN και είχαν αναλάβει την παροχή υπηρεσιών μέτρησης, έχοντας έτσι, κατά το παρελθόν, εισέλθει στην αγορά.

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την άποψη της Επιτροπής, η δομή της αγοράς παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας ουσιαστικά καθορίζεται από τη δραστηριοποίηση των δύο εταιρειών παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στην Κύπρο, ήτοι της ΑΤΗΚ και της MTN, στις οποίες ανήκουν οι σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας. Οι εν λόγω εταιρείες αναθέτουν, κατόπιν σχετικών διαγωνισμών στην περίπτωση της ΑΤΗΚ ή μέσω απευθείας αναθέσεων στην περίπτωση της MTN, σε εταιρείες τις υπηρεσίες μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας που διαθέτουν. Κατά τον χρόνο αναφοράς της καταγγελίας, η παροχή υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας της ΑΤΗΚ διενεργείται από το καταγγελλόμενο Πανεπιστήμιο, μέσω των δύο τμημάτων του σε ποσοστό 60% και 40% αντίστοιχα, λόγω της κατακύρωσης σε αυτά των σχετικών προσφορών στον υπό εξέταση διαγωνισμό. Για λογαριασμό της MTN, οι εν λόγω υπηρεσίες μέτρησης διενεργούνταν μέχρι πρότινος από την καταγγέλλουσα και τη Netfon Services Ltd.

Όπως διαπιστώνεται από το περιεχόμενο των διοικητικών φακέλων στην υπό εξέταση υπόθεση και κατόπιν της σχετικής έρευνας που διεξήχθη, κατά τον ουσιώδη χρόνο της καταγγελίας υπήρχαν περίπου 1100 σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας στην Κύπρο, εκ των οποίων οι 537 ανήκαν στην ΑΤΗΚ και οι υπόλοιποι 563 στην

MTN. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω εταιρείες κινητής τηλεφωνίας κατείχαν περίπου το 50% των σταθμών η κάθε μία.¹⁰

Δεδομένου ότι η παροχή υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων διενεργείται στους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας της ΑΤΗΚ και της ΜΤΝ, τα μερίδια αγοράς των εκάστοτε εταιρειών που παρέχουν τις εν λόγω υπηρεσίες εξαρτώνται από τον αριθμό των σταθμών βάσεων στους οποίους διενεργούν μετρήσεις. Ως εκ τούτου, κατά τον ουσιώδη χρόνο της παρούσας υπόθεσης, το Πανεπιστήμιο, μέσω των δύο τμημάτων του, παρείχε υπηρεσίες μέτρησης στους 537 σταθμούς της ΑΤΗΚ¹¹, δηλαδή στο 50% περίπου του συνολικού αριθμού των σταθμών και άρα, λόγω της άμεσης συσχέτισης της παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων με τους εν λόγω σταθμούς, κατείχε το 50% περίπου του μεριδίου αγοράς. Συνεπώς, η εταιρεία Netfon Services Ltd, η οποία παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες για λογαριασμό των υπολοίπων 563 σταθμών της ΜΤΝ, κατείχε το υπόλοιπο 50% του μεριδίου αγοράς.

Κατά συνέπεια, το μερίδιο του 50% περίπου που κατείχε το Πανεπιστήμιο για το διάστημα που προσέφερε τις υπηρεσίες του στην ΑΤΗΚ, υπολογίστηκε με κριτήριο τον αριθμό των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας που εξυπηρετούσε. Επιπλέον, η Επιτροπή τονίζει ότι είναι εξαιρετικά αμφίβολο το ενδεχόμενο να μπορούσε το Πανεπιστήμιο ή η εκάστοτε επιχείρηση που κατά καιρούς παρέχει υπηρεσίες μέτρησης στην ΑΤΗΚ, να αυξήσει το μερίδιό της και άρα να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση καθώς, όπως έχει προαναφερθεί, το μερίδιό της τελεί σε συνάρτηση με τον αριθμό των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας της ΑΤΗΚ που εξυπηρετεί. Άρα, ακόμα και στην περίπτωση που μία επιχείρηση καλύπτει τις μετρήσεις για όλους τους σταθμούς της ΑΤΗΚ, θα κατέχει κατά το μέγιστο το 50% του συνολικού μεριδίου της αγοράς.

Οι παραπομπές της καταγγέλλουσας στη νομολογία των ευρωπαϊκών δικαστηρίων περί δεσπόζουσας θέσης έγιναν χωρίς να αναφερθεί ότι, για να αποτελέσει το μέγεθος του μεριδίου αγοράς κάποιας επιχείρησης επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η σχέση του συγκεκριμένου μεριδίου με τα αντίστοιχα μερίδια των ανταγωνιστών της εξεταζόμενης κατά περίπτωση επιχείρησης, όπως προκύπτει ευθέως από τη σχετική

---

¹⁰ Η Επιτροπή σημειώνει ότι αριθμός των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας παρουσιάζει μικρές και αμελητέες αυξομειώσεις κατά διαστήματα, οι οποίες όμως δεν δύνανται να επηρεάσουν ουσιωδώς τα αναφερόμενα ποσοστά.

¹¹ Βλ. όρο 1.1.12 των συμβάσεων της ΑΤΗΚ με τα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου: «[...] «Σταθμός Βάσης» σημαίνει τους 537 υφιστάμενους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας της CΥΤΑ».

νομολογία των ευρωπαϊκών δικαστηρίων.¹² Επομένως, για να θεωρηθεί ότι μία επιχείρηση βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση, θα πρέπει το ποσοστό του μεριδίου αγοράς που κατέχει να είναι τόσο μεγαλύτερο από αυτό των ανταγωνιστών της, ώστε να μην την εμποδίζει να παρακωλύει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό και να ενεργεί χωρίς να λαμβάνει υπόψη της τους ανταγωνιστές της.¹³ Αυτό όμως δεν δύναται να ισχύει στην υπό εξέταση υπόθεση, καθώς το ποσοστό του 50% περίπου του μεριδίου αγοράς που κατείχε το Πανεπιστήμιο κατά το χρόνο αναφοράς της καταγγελίας, δεν είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό του 50% της εταιρείας Netfon Services, η οποία παρείχε υπηρεσίες μέτρησης στους σταθμούς βάσης της MTN. Συνεπώς, με αυτά τα δεδομένα, το μερίδιο αγοράς του Πανεπιστημίου δεν ήταν δυνατόν να του επιτρέψει ούτε να παρακωλύσει τον ανταγωνισμό ούτε και να ενεργήσει ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, και άρα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως επαρκής ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης.

Περαιτέρω, όπως αναφέρεται στο σύγγραμμα των Bellamy & Child: “[...] *No minimum period has been stipulated over which a high and stable market share is indicative of dominance, but a period of five years would probably afford sufficient evidence while any period of less than three years, especially in a dynamic market, might be considered too short for a high market share to be an indicator of dominance [...]*”.¹⁴

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τις συμβάσεις της ΑΤΗΚ με τα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου, και συγκεκριμένα σύμφωνα με τον όρο 5 των εν λόγω συμβάσεων, προβλεπόταν η διεξαγωγή σειράς μετρήσεων στους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας της ΑΤΗΚ, η οποία θα άρχιζε στις 25/04/2012 για το ένα τμήμα και στις 8/05/2012 για το άλλο και θα ολοκληρωνόταν μέχρι την 31^η Μαΐου 2012, και μία δεύτερη σειρά μετρήσεων, η οποία θα άρχιζε από την τοποθέτηση της σχετικής παραγγελίας της ΑΤΗΚ και θα ολοκληρωνόταν μέχρι την 30^η Νοεμβρίου 2012. Αυτό διότι, σύμφωνα με τον όρο 5 των εν λόγω συμβάσεων, η δεύτερη σειρά μετρήσεων είναι προαιρετική και η ΑΤΗΚ δεν υποχρεούται να προχωρήσει στη διεξαγωγή της. Συνεπώς, το εν λόγω διάστημα κατοχής του μεριδίου αγοράς του 50% περίπου από τα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου, ήτοι από 25/04/2012 και

---

¹² Βλ. Υπόθεση 85/76, *Hoffmann- La Roche & Co. AG v. Commission*, [1979] ECR 461, Υπόθεση 27/76, *United Brands*, Συλλ. Νομολ. 1978, 207, Υπόθεση 322/81 *Michelin v. Commission* [1983] ECR 3461, [1985] 1 CMLR 282, Υπόθεση C-250/92 *Gotttrup-Klim v. Dansk Landbrugs* [1994] ECR I-5641, [1996] 4 CMLR 191.

¹³ Υπόθεση T-65/98 *Van den Bergh Foods v. Commission* [2003] ECR II-4653, [2004] 4 CMLR 14, [2005] All ER (EC) 418, παρα. 155; Υπόθεση T-219/99 *British Airways v. Commission* [2003] ECR II-5917, [2004] 4 CMLR 1008, [2004] All ER (EC) 1115.

¹⁴ Bellamy & Child - “European Community Law of Competition”, Sixth Edition, P. 928.

8/05/2012 έως 30 Νοεμβρίου 2012, δεν δύναται να αποτελέσει επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης. Εξάλλου, το προαναφερθέν διάστημα ενδέχεται να ήταν και μικρότερο, καθώς δεν ήταν βέβαιη η διενέργεια της δεύτερης σειράς μετρήσεων. Ως εκ τούτου, και από αυτή τη σκοπιά το μερίδιο αγοράς του καταγγελλόμενου Πανεπιστημίου δεν δύναται να αποτελέσει επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης.

Εξάλλου, πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι οι διαγωνισμοί της ΑΤΗΚ για την παροχή υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, δεν κατακυρώνονται πάντα στο Πανεπιστήμιο, καθώς δεν υπέβαλλε πάντα τις χαμηλότερες προσφορές, όπως ισχυρίζεται η καταγγέλουσα. Όπως διαπιστώνεται στη βάση της έρευνας που έγινε, στο σχετικό διαγωνισμό της ΑΤΗΚ για το 2011, η εταιρεία Fasmetrics είχε υποβάλει χαμηλότερες τιμές από αυτές του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να κατακυρωθεί σε αυτήν ο διαγωνισμός. Επιπλέον, και στον υπό εξέταση διαγωνισμό, η καταγγέλουσα είχε προσφέρει χαμηλότερη τιμή από το τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου, πλην όμως δεν κατακυρώθηκε υπέρ της ο διαγωνισμός λόγω μη συμμόρφωσής της με όλες τις προδιαγραφές του.

Με βάση τα παραπάνω και ως προς τον ισχυρισμό της καταγγέλουσας ότι το Πανεπιστήμιο κατέχει δεσπόζουσα θέση ως αποτέλεσμα της εξασφάλισης της προσφοράς της ΑΤΗΚ, η Επιτροπή κρίνει ότι το Πανεπιστήμιο δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά υπηρεσιών. Αυτό διότι, παρότι κατέχει μερίδιο αγοράς περίπου 50%, το υπόλοιπο μερίδιο αγοράς του 50% το κατέχει η εταιρεία Netfon Services που παρέχει υπηρεσίες μετρήσεων στην MTN. Επιπλέον, το Πανεπιστήμιο δεν δύναται να αυξήσει το μερίδιο αγοράς του άνω του 50%, καθώς αυτό εξαρτάται από τον αριθμό των σταθμών βάσης της ΑΤΗΚ, οι οποίοι αποτελούσαν το 50% του συνολικού αριθμού. Εξάλλου, το Πανεπιστήμιο κατέχει το εν λόγω μερίδιο για όσο διάστημα διαρκούν οι δύο σειρές μετρήσεων που θα πραγματοποιήσουν τα δύο τμήματά του, ήτοι από 25/04/2012 και 8/05/2012 αντίστοιχα μέχρι 30 Νοεμβρίου 2012. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η διεξαγωγή της δεύτερης σειράς μετρήσεων δεν είναι βέβαιη, καθώς εξαρτάται από τη βούληση της ΑΤΗΚ, συνεπώς το εν λόγω διάστημα ενδέχεται να είναι συντομότερο. Επιπλέον, δεν είναι βέβαιο ότι το Πανεπιστήμιο δύναται να αποκτά το εν λόγω μερίδιο συνεχώς μετά από κάθε διαγωνισμό.

Επιπλέον, ως προς τον ισχυρισμό της καταγγέλουσας ότι το Πανεπιστήμιο κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά υπηρεσιών ανεξάρτητα από την κατακύρωση σε αυτό της προσφοράς της ΑΤΗΚ, η Επιτροπή έκρινε ότι κατά την υποβολή των προσφορών στον εν λόγω διαγωνισμό το Πανεπιστήμιο δεν κατείχε οποιοδήποτε

μερίδιο αγοράς γιατί δεν προσέφερε αυτές τις υπηρεσίες σε καμία από τις εταιρείες που τις επιζητούν. Αυτό διότι ο διαγωνισμός αποτελεί μια ανταγωνιστική διαδικασία στην οποία έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν όσες επιχειρήσεις επιθυμούν, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τις προδιαγραφές που θέτει η Αναθέτουσα Αρχή. Παρενθετικά, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι το 2011 η ΑΤΗΚ προχώρησε και κατακύρωσε το σχετικό διαγωνισμό στην εταιρεία Fasmetrics.

V. Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, δεδομένου ότι το Πανεπιστήμιο δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση, παρέλκει η εξέταση των υπολοίπων προϋποθέσεων του άρθρου 6(1) του Νόμου. Ενημερωτικά, η Επιτροπή σημειώνει ότι για τη στοιχειοθέτηση παράβασης του άρθρου 6(1) του Νόμου, πέραν της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, θα έπρεπε να αποδειχθεί επίσης ότι υπήρξε και καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής της θέσης. Η καταγγέλλουσα, σε σχέση με την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης, ισχυρίζεται ότι οι τιμές που δόθηκαν από το Πανεπιστήμιο στον υπό εξέταση διαγωνισμό της ΑΤΗΚ ήταν υπερβολικά χαμηλές, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, και ότι το Πανεπιστήμιο επέβαλε ανόμοιους όρους για ισοδύναμες συναλλαγές σε σχέση με τον προκείμενο διαγωνισμό, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου.

Εντούτοις, οι τιμές για τις οποίες γίνεται αναφορά για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, δόθηκαν προτού αποκτηθεί η κατ' ισχυρισμό δεσπόζουσα θέση και συνεπώς δεν προκύπτει ότι επιβάλλονται από το Πανεπιστήμιο ως αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης της θέσης του. Συνακόλουθα, γίνεται δεκτό ότι οι τιμές αυτές αποτελούν συμβατική δέσμευση / υποχρέωση του Πανεπιστημίου έναντι της ΑΤΗΚ και μόνο, δηλαδή οι σχετικές χρεώσεις υλοποιούνται αποκλειστικά στα πλαίσια της σχετικής σύμβασης του Πανεπιστημίου με την ΑΤΗΚ, κατόπιν του υπό εξέταση διαγωνισμού.

Όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης του υπό εξέταση διαγωνισμού: « [..] ». Συνεπώς, ο λόγος για τον οποίο δεν έγινε αποδεκτή η προσφορά της καταγγέλλουσας ήταν στη βάση της μη συμμόρφωσής της με τις προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Επιπλέον, όπως έχει ήδη αναφερθεί, δεν προκύπτει ότι το Πανεπιστήμιο είχε τη δυνατότητα να προσφέρει πάντα τις χαμηλότερες τιμές, όπως ισχυρίζεται η

---

* Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο [.....].

καταγγέλουσα. Είναι χαρακτηριστικό ότι στον εν λόγω διαγωνισμό η καταγγέλουσα είχε προσφέρει χαμηλότερη τιμή από το τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου, αλλά δεν της κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός λόγω μη συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές, όπως αναφέρεται παραπάνω. Επίσης, σύμφωνα με το καταγγελλόμενο Πανεπιστήμιο, προκύπτει και σε άλλες περιπτώσεις ότι το Πανεπιστήμιο δεν υπέβαλλε πάντα τις χαμηλότερες τιμές, όπως για παράδειγμα στο σχετικό διαγωνισμό της ΑΤΗΚ το 2011, στον οποίο η εταιρεία Fasmetrics είχε υποβάλει χαμηλότερες τιμές από αυτές του Πανεπιστημίου.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι ο ισχυρισμός της καταγγέλουσας ότι το Πανεπιστήμιο προσέφερε υπερβολικά χαμηλές τιμές στον υπό εξέταση διαγωνισμό, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) και/ή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, είναι αβάσιμος. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η καταγγέλουσα είχε προσφέρει χαμηλότερες τιμές από το Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου, αλλά η προσφορά της απορρίφθηκε στη βάση της μη συμμόρφωσής της με τις προδιαγραφές του διαγωνισμού. Ανεξαρτήτως των πιο πάνω, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το Πανεπιστήμιο, όπως έχει τεκμηριωθεί πιο πάνω, δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση και άρα ουσιαστικά δεν απαιτείται η περαιτέρω εξέταση της εφαρμογής του εν λόγω άρθρου στα γεγονότα της υπόθεσης.

Σχετικά με τον ισχυρισμό της καταγγέλουσας περί παράβασης του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου από μέρους του Πανεπιστημίου, η Επιτροπή σημειώνει ότι δεν μπορεί να εξεταστεί η απαγορευτική διάταξη της παραγράφου (γ) του εν λόγω άρθρου 6(1) καθότι το Πανεπιστήμιο, υπό την ιδιότητά του ως προσφοροδότη, δεν είναι εκ των πραγμάτων σε θέση να επιβάλλει και/ή να θέτει όρους, πόσο μάλλον «ανόμοιους όρους». Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι ο ισχυρισμός της καταγγέλουσας περί παράβασης του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου από μέρους του Πανεπιστημίου είναι προδήλως αβάσιμος και απορριπτός εν τη γενέσει του. Ανεξαρτήτως των πιο πάνω, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το Πανεπιστήμιο, όπως έχει τεκμηριωθεί πιο πάνω, δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση και άρα ουσιαστικά δεν απαιτείται η περαιτέρω εξέταση της εφαρμογής του εν λόγω άρθρου στα γεγονότα της υπόθεσης.

VI. Άρθρο 3 του Νόμου

Η καταγγέλουσα ισχυρίστηκε επιπλέον ότι η ενέργεια του Πανεπιστημίου να υποβάλει δύο προσφορές, μέσω των δύο τμημάτων του, δημιουργεί *ανεπίτρεπτη σύμπραξη*, κατά παράβαση του άρθρου 3 του Νόμου και/ή 101 ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή σημειώνει ότι, κατόπιν απάντησης της καταγγέλουσας σε σχετικό ερωτηματολόγιο

της Υπηρεσίας, η καταγγέλλουσα απέσυρε τον ισχυρισμό της περί παράβασης του άρθρου 3 του Νόμου, δηλώνοντας χαρακτηριστικά ότι: «[...] Ο όρος «σύμπραξη» αναφέρεται με μια ευρεία έννοια που εντάσσεται στα πλαίσια της καταχρηστικής συμπεριφοράς του Πανεπιστημίου Κύπρου εντός της έννοιας του άρθρου 6. Ως εκ των ανωτέρω ο ισχυρισμός μας περί παράβασης του άρθρου 6 του νόμου 13(1)/2008 αποσύρεται και η καταγγελία μας επικεντρώνεται στην καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης».

Επειδή όμως η Επιτροπή είχε ομόφωνα αποφασίσει να δώσει οδηγίες στην Υπηρεσία για έρευνα, αποδεχόμενη ως νομότυπη την καταγγελία που είχε ως νομικό υπόβαθρο ενδεχόμενη παράβαση των άρθρων 3 και 6 του Νόμου, προέβη στην εξέταση και του άρθρου 3 του Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(1) του Νόμου: «*Τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 4 και 5, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της Δημοκρατίας, ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται –*

- (α) *στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής*
- (β) *στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων*
- (γ) *στη γεωγραφική ή άλλη κατανομή των αγορών ή των πηγών προμήθειας*
- (δ) *στην εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση*
- (ε) *στην εξάρτηση της σύναψης συμφωνιών από την αποδοχή από μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, κατά τη φύση τους ή σύμφωνα με τις κρατούσες εμπορικές συνήθειες, δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών».*

Επομένως, για να εφαρμοστεί η ανωτέρω διάταξη πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) η ύπαρξη συμφωνιών, αποφάσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών, β) μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, γ) οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την

παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της Δημοκρατίας.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο ως άνω ισχυρισμός της καταγγέλλουσας θα μπορούσε να εξεταστεί μόνο υπό το πρίσμα κάποιας απαγορευμένης συμφωνίας των δύο τμημάτων του Πανεπιστημίου ως προς τον καθορισμό της τιμής προσφοράς (bid rigging) στον διαγωνισμό, υπό την προϋπόθεση ότι τα υπό αναφορά τμήματα αποτελούν «*επιχειρήσεις*» υπό την έννοια του Νόμου.

Αντίθετα, η καταγγέλλουσα στην καταγγελία της προέβη σε μια γενικόλογη αναφορά περί σύμπραξης, χωρίς να παραθέτει οποιαδήποτε στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη *ανεπίτρεπτης σύμπραξης* (bid rigging) μεταξύ των δύο τμημάτων. Η Επιτροπή προέβη σε σχετικό ερώτημα προς την καταγγέλλουσα, ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τον ισχυρισμό της περί σύμπραξης των δύο τμημάτων του Πανεπιστημίου. Η καταγγέλλουσα σε σχετική της απάντηση δήλωσε ότι ο ισχυρισμός της περί σύμπραξης των δύο τμημάτων δεν αναφέρεται στο άρθρο 3 του Νόμου, αλλά με μία ευρύτερη έννοια και εντάσσεται στα πλαίσια της κατ' ισχυρισμό καταχρηστικής συμπεριφοράς του Πανεπιστημίου. Εν τέλει, η καταγγέλλουσα, απέσυρε τον ισχυρισμό της περί παράβασης του άρθρου 3 του Νόμου.

Ως εκ τούτου, η καταγγέλλουσα δεν τεκμηρίωσε καμία από τις προϋποθέσεις εφαρμογής της ως άνω διάταξης και εν τέλει απέσυρε τον ισχυρισμό της. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο ως άνω ισχυρισμός της καταγγέλλουσας είναι εξ αρχής πλημμελώς τεκμηριωμένος, αβάσιμος και άρα απορριπτέος.

VII. Άρθρο 107 ΣΛΕΕ

Αναφορικά με τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας περί παράβασης του άρθρου 107 ΣΛΕΕ από μέρους του Πανεπιστημίου, η Επιτροπή σημειώνει πως σύμφωνα με το άρθρο 23(1) του Νόμου: «*23.-(1) Η Επιτροπή συνιστά την Αρχή Ανταγωνισμού της Δημοκρατίας για την εφαρμογή των Άρθρων 81 και 82 ΕΚ, κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003*». Άρα, όπως καθίσταται σαφές, η Επιτροπή δύναται να εξετάζει μόνο παραβάσεις των άρθρων 3 και 6 του Νόμου και 101 και 102 ΣΛΕΕ. Συνεπώς, η Επιτροπή είναι εκ του Νόμου αναρμόδια να προβεί στην εξέταση του άρθρου 107 ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή σημειώνει ότι αρμόδιος φορέας για την εξέταση ζητημάτων κρατικών ενισχύσεων είναι ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων της Δημοκρατίας.

VIII. Νομιμοποίηση του Πανεπιστημίου να συμμετέχει σε διαγωνισμούς

Η Επιτροπή θεωρεί επίσης σημαντικό να σημειώσει ότι, σύμφωνα με το ως άνω άρθρο 23 του Νόμου, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές της η εξέταση του κατά πόσον το Πανεπιστήμιο νομιμοποιείται να δραστηριοποιείται στην αγορά παροχής υπηρεσιών μέτρησης ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, και γενικότερα να συμμετέχει σε συναφείς διαγωνισμούς. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν δύναται να κρίνει αν το Πανεπιστήμιο έδρασε εντός ή εκτός των πλαισίων του σχετικού νόμου που διέπει τη λειτουργία του. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή περιορίστηκε στο να λάβει υπόψη της τον ιδρυτικό νόμο του Πανεπιστημίου και τους κανόνες και κανονισμούς που τον πλαισιώνουν, για να κρίνει κατά πόσον αυτό αποτελεί επιχείρηση για τους σκοπούς του Νόμου. Η Επιτροπή τονίζει ότι αρμοδιότητα να εξετάσουν τη νομιμότητα του υπό εξέταση διαγωνισμού της ΑΤΗΚ, όπως ενδεχομένως και τη νομιμοποίηση του Πανεπιστημίου να συμμετάσχει σε αυτόν, έχουν άλλες θεσμοθετημένες Αρχές της Δημοκρατίας.

Ε. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 101 ΣΛΕΕ και 102 ΣΛΕΕ

Η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε επίσης ότι υφίσταται επηρεασμός του ενδοκοινοτικού εμπορίου που δικαιολογεί την εξέταση των διατάξεων του Ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς όπως συγκεκριμένα ανέφερε: *«Η παράβαση αφορά την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά επηρεάζει προμηθευτές και παροχείς των εν λόγω υπηρεσιών από άλλα Κράτη Μέλη οι οποίοι επιθυμούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην Κυπριακή Δημοκρατία»*. Η καταγγέλουσα, σε σχετική απάντησή της σε ερωτηματολόγιο της Επιτροπής, πρόσθεσε ότι: *«[...] πιθανοί προμηθευτές δυνατό να είναι Οργανισμοί που δραστηριοποιούνται σε άλλο Κράτος Μέλος (ΚΜ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), και οι οποίοι έχουν λάβει την κατάλληλη Διαπίστευση από το ΚΜ, ενώ παράλληλα η πρόθεσή τους για παροχή τέτοιων υπηρεσιών έχει κοινοποιηθεί τόσο στις αρμόδιες αρχές του ΚΜ όσο και στην Κυπριακή Δημοκρατία»*.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το Νόμο και τον Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή είναι η Αρμόδια Αρχή της Δημοκρατίας για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Σημειώνεται ότι η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων διακρίνεται από το γεγονός ότι αυτές, όπως και το σύνολο της ΣΛΕΕ, έχει αυξημένη νομική ισχύ στις εθνικές έννομες τάξεις. Η εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ εξαρτάται από το κατά πόσον η καταγγελλόμενη συμπεριφορά επηρεάζει ή δύναται να επηρεάσει το διακοινοτικό

εμπόριο. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση κατά την οποία δεν υφίσταται επηρεασμός του διακοινοτικού εμπορίου, εφαρμόζονται μόνο οι εθνικοί κανόνες δικαίου.

Σε σχέση με το ενδεχόμενο επηρεασμού του διακρατικού εμπορίου, το ΔΕΕ έχει επισημάνει ότι:

«95. Όσον αφορά τον επηρεασμό του ενδοκοινοτικού εμπορίου, αρκεί η υπόμνηση ότι σύμπραξη η οποία εκτείνεται στο σύνολο του εδάφους κράτους μέλους έχει, από την ίδια της τη φύση, ως αποτέλεσμα την εδραίωση στεγανοποιήσεων εθνικού χαρακτήρα, εμποδίζοντας έτσι την οικονομική αλληλοδιείσδυση που επιδιώκεται από τη Συνθήκη (αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 1972, *Vereeniging van Cementhandelaren* κατά Επιτροπής, 8/72, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 223, σκέψη 29, και της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, *Remia* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 22, και την προπαρατεθείσα απόφαση της 18ης Ιουνίου 1998, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 48).

96. Ο επηρεασμός αυτός είναι πολύ πιο αισθητός στην υπόθεση της κύριας δίκης, εφόσον ο *Samenwerkingsverordening* 1993 έχει εφαρμογή και στους δικηγόρους επισκέπτες που είναι εγγεγραμμένοι σε δικηγορικό σύλλογο άλλου κράτους μέλους και το οικονομικό και εμπορικό δίκαιο διέπει όλο και συχνότερα τις διεθνείς συναλλαγές και, τέλος, οι εταιρίες των ορκωτών λογιστών που αναζητούν συνεταιίρους μεταξύ των δικηγόρων είναι γενικώς διεθνείς όμιλοι, παρόντες σε αρκετά κράτη μέλη.

97. Επιβάλλεται ωστόσο να τονιστεί ότι όλες οι συμφωνίες επιχειρήσεων ή οι αποφάσεις ενώσεως επιχειρήσεων που περιορίζουν την ελευθερία δράσεως των μερών ή ενός από τα μέρη δεν εμπίπτουν οπωσδήποτε στην απαγόρευση του άρθρου 101, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής σε συγκεκριμένη περίπτωση, πρέπει πρώτον να ληφθούν υπόψη το γενικό πλαίσιο στο οποίο ελήφθη η απόφαση περί ενώσεως των εν λόγω επιχειρήσεων ή στο οποίο αναπτύσσει τα αποτελέσματά της, και ιδίως οι στόχοι της, που συνδέονται εν προκειμένω με την αναγκαιότητα θεσπίσεως κανόνων περί οργανώσεως, προσόντων, δεοντολογίας, ελέγχου και ευθύνης, οι οποίοι παρέχουν την απαραίτητη εγγύηση ακεραιότητας και πείρας στους τελικούς αποδέκτες των νομικών υπηρεσιών και στην εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης (βλ., υπ' αυτή την έννοια, την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, C-3/95, *Reiseburo Broede*, Συλλογή 1996, σ. I-6511, σκέψη 38). Επιβάλλεται στη συνέχεια να εξεταστεί αν τα εντεύθεν

*περιοριστικά του ανταγωνισμού αποτελέσματα είναι συνυφασμένα με την επιδίωξη των εν λόγω στόχων».*¹⁵

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης είναι εφαρμοστέοι οι κανόνες του Ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς ενδεχόμενοι προμηθευτές και πάροχοι των υπό εξέταση υπηρεσιών από άλλα κράτη μέλη δύνανται να επηρεαστούν από την καταγγελλόμενη συμπεριφορά. Εντούτοις, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, δεν θα υπήρχε παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 102 ΣΛΕΕ για τους ίδιους λόγους που δεν μπορεί να υπάρξει παράβαση των αντίστοιχων άρθρων 3 και 6 του Νόμου.

Z. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Η Επιτροπή σημείωσε το περιεχόμενο της επιστολής του δικηγόρου της καταγγέλλουσας με ημερομηνία 28/3/2013. Η Επιτροπή, αφού διεξήλθε με προσοχή τις θέσεις της καταγγέλλουσας όπως διατυπώθηκαν στην επιστολή, ομόφωνα αποφάσισε ότι δεν διαφοροποιείται η προκαταρκτική της θέσης σε σχέση με την προκείμενη καταγγελία.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την κύρια θέση της καταγγέλλουσας ότι η προκαταρκτική κατάληξη περί μη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι λανθασμένη γιατί στηρίχτηκε μόνο στον παράγοντα του μεριδίου αγοράς. Συνοπτικά, η καταγγέλλουσα είναι της άποψης ότι η ουσία δεν είναι στο κατά πόσον το Πανεπιστήμιο έχει το 50% ή 60% ή 70% της αγοράς, αλλά στο ότι το Πανεπιστήμιο οπουδήποτε και οποτεδήποτε και αν επιλέξει να συμμετάσχει στην αγορά και με οποιοδήποτε ποσοστό, τότε μπορεί να παραγκωνίσει όλες τις υπόλοιπες ιδιωτικές εταιρείες ή έστω την πλειοψηφία αυτών. Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι, λόγω του ότι το Πανεπιστήμιο απολαμβάνει ιδιαίτερης οικονομικής δύναμης και έχει την ευχέρεια να υποβάλλει πολύ χαμηλές τιμές για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, αυτό το καθιστά ικανό να παρακωλύει τον ανταγωνισμό. Η ιδιαίτερη οικονομική δύναμη στην οποία αναφέρεται η καταγγέλλουσα εστιάζεται κατά την άποψή της στο ότι το Πανεπιστήμιο έχει μηδαμινό κόστος ανθρώπινων πόρων/δυναμικού, απαλλάσσεται από την πληρωμή φόρων και άλλων τελών, και τα κεφάλαιά του προέρχονται κυρίως από κρατικές ενισχύσεις. Επισημαίνεται ότι η σκοπιά από την οποία αντιμετωπίζει η καταγγέλλουσα την προκαταρκτική απόφαση της Επιτροπής βασίζεται στο ότι δεν αξιολογήθηκε ορθά η κατοχή δεσπόζουσας θέσης του Πανεπιστημίου Κύπρου.

---

¹⁵ Υπόθεση C 309/99-19.02.2002 WOUTERS κ.λπ. κατά N.O.V.A. (Nederlandse Orde van Advocaten) Σκέψεις 95-97.

Η Επιτροπή καταρχάς θεωρεί σκόπιμο να επισημάνει ότι η επιλογή του Πανεπιστημίου Κύπρου στον προκείμενο διαγωνισμό έγινε από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ως η αρμόδια Αναθέτουσα Αρχή, γεγονός που αποφεύγει να συζητήσει η καταγγέλλουσα εταιρεία. Ξενίζει την Επιτροπή το γεγονός ότι η καταγγέλλουσα δεν στράφηκε κατά της απόφασης της ΑΤΗΚ, με την οποία δεν συμφωνεί, προσβάλλοντάς την είτε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών είτε, ενδεχομένως, και στο Ανώτατο Δικαστήριο, παρότι είχε την ευχέρεια να το πράξει. Κατά την Επιτροπή, παραμένει άγνωστο το γεγονός της ευθύνης του Πανεπιστημίου για μία απόφαση που δεν έλαβε το ίδιο, αλλά η αρμόδια Αναθέτουσα Αρχή. Η ΑΤΗΚ στηριζόμενη στους όρους και προϋποθέσεις της προκήρυξης του διαγωνισμού, αποφάνθηκε ότι το Πανεπιστήμιο Κύπρου ασχέτως μηδαμινού κόστους ανθρώπινων πόρων/δυναμικού, και ασχέτως εάν απαλλάσσεται από την πληρωμή φόρων και άλλων τελών και τα κεφάλαιά του προέρχονται κυρίως από κρατικές ενισχύσεις, ήταν η κατάλληλη επιλογή για το αντικείμενο του συγκεκριμένου διαγωνισμού. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 23(1) του Νόμου, δεν δύναται να εξετάσει τη νομιμοποίηση του Πανεπιστημίου να συμμετάσχει στον υπό εξέταση διαγωνισμό της ΑΤΗΚ. Σε κάθε περίπτωση, αρμόδιοι να εξετάσουν τη νομιμότητα του υπό εξέταση διαγωνισμού, όπως ενδεχομένως και τη νομιμοποίηση του Πανεπιστημίου να συμμετάσχει σε αυτόν, είναι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και ενδεχομένως το Ανώτατο Δικαστήριο.

Επίσης, ξενίζει την Επιτροπή το γεγονός ότι η καταγγέλλουσα επικαλείται παράβαση του απαγορευτικού κανόνα του άρθρου 6 του Νόμου σε σχέση με το γεγονός ότι οι τιμές που δόθηκαν από το Πανεπιστήμιο στον υπό εξέταση διαγωνισμό της ΑΤΗΚ ήταν υπερβολικά χαμηλές, καθώς το Πανεπιστήμιο είχε κατά την καταγγέλλουσα ιδιαίτερη οικονομική δύναμη. Είναι χαρακτηριστικό ότι στον εν λόγω διαγωνισμό η καταγγέλλουσα είχε προσφέρει χαμηλότερη τιμή από το τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου, αλλά δεν της κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός λόγω μη συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές. Η καταγγέλλουσα δεν σχολίασε καθόλου το γεγονός αυτό. Στη βάση της πιο πάνω λογικής της καταγγέλλουσας, εύλογα μπορεί να διερωτηθεί κανείς εάν και η καταγγέλλουσα απολαμβάνει την ισχυριζόμενη ιδιαίτερη οικονομική δύναμη από την στιγμή που η ίδια υπέβαλε χαμηλότερες τιμές από το Πανεπιστήμιο. Επίσης, από τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι και σε άλλες περιπτώσεις το Πανεπιστήμιο δεν υπέβαλλε πάντα τις χαμηλότερες τιμές, όπως για παράδειγμα στο σχετικό διαγωνισμό της ΑΤΗΚ το 2011, στον οποίο η εταιρεία Fasmetrics είχε υποβάλει χαμηλότερες τιμές από αυτές του Πανεπιστημίου. Η Επιτροπή τονίζει ότι, ο συγκεκριμένος υπό εξέταση διαγωνισμός έθετε κάποιες προδιαγραφές και κάποιους όρους τους οποίους όφειλε ο προσφοροδότης να πληροί για να λάβει μέρος στον

διαγωνισμό. Με την πλήρωση των εν λόγω όρων, επιλέγεται ο προσφοροδότης με την χαμηλότερη τιμή. Άρα, η χαμηλότερη τιμή αποτελούσε de facto γνωστό γεγονός σε όλους και αποδεκτό από τη στιγμή που μία εταιρεία δεχόταν να λάβει μέρος στον διαγωνισμό. Προς επίρρωση των πιο πάνω, καταγράφεται πιο κάτω το περιεχόμενο της Έκθεσης της Επιτροπής Αξιολόγησης του υπό εξέταση διαγωνισμού: «2.2 [...] Ο Προσφοροδότης Αρ. 5 (Sigint Solutions Ltd) υπέβαλε ληγμένο (16/9/2009-15/9/2010) και μη ολοκληρωμένο συμβόλαιο όσον αφορά τις ασφάλειες Αστικής Ευθύνης και Ευθύνης Εργοδότη. Συγκεκριμένα, δεν συμπεριλήφθηκε στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο η ρήτρα Κοινών Ασφαλισμένων, η ρήτρα Διασταυρούμενης Ευθύνης και η ρήτρα Πρωτογενούς Ασφάλισης. Επιπρόσθετα, δεν τηρούνται τα ελάχιστα όρια κάλυψης όπως αυτά καθορίστηκαν στις προδιαγραφές [...] 3 Συμπεράσματα. Όπως απορρέει από τη συνολική αξιολόγηση των προσφορών οι Προσφοροδότες Αρ. 1,2, και 5 απορρίπτονται διότι δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών».

Παρότι τα πιο πάνω αποτελούν κρίσιμα σημεία, η Επιτροπή προχώρησε και εξέτασε τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας περί ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης από πλευράς του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η Επιτροπή, σε αντίθεση με τα λεχθέντα της καταγγέλλουσας, δεν δήλωσε ότι το μερίδιο αγοράς είναι ο μοναδικός παράγοντας που αξιολογείται για να καταλήξει κανείς στην ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης. Η Επιτροπή, υιοθετώντας τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφέρει ότι ο παράγοντας του μεριδίου αγοράς είναι πρώτος στη σειρά αξιολόγησης. Θεωρείται το πιο αποφασιστικό, όχι όμως και το μοναδικό κριτήριο.

Επί των ισχυρισμών της καταγγέλλουσας, ότι το Πανεπιστήμιο διαθέτει σημαντική οικονομική ισχύ/δύναμη προερχόμενη από διάφορους παράγοντες τους οποίους αναφέρει, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου και κατά πάγια νομολογία, για να αποτελέσει η οικονομική δύναμη/ισχύς μιας επιχείρησης επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, δεν εξετάζεται αφηρημένα και γενικώς αλλά πάντα σε συνάρτηση με ορισμένη σχετική αγορά. Αυτό αποτελεί βασικότερη αρχή για την εφαρμογή του άρθρου 6 του Νόμου και αντιστοίχως του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, όπως άλλωστε προκύπτει κατά πάγια άποψη στη νομολογία και τη θεωρία.

Με βάση τα παραπάνω, η Επιτροπή δε δύναται να λάβει υπόψη αφηρημένα και αορίστως, όπως ισχυρίζεται η καταγγέλλουσα, την οικονομική δύναμη που ενδέχεται να έχει το Πανεπιστήμιο σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές του, αλλά οφείλει να την εξετάσει υπό τα όρια που θέτει η σχετική αγορά, όπως άλλωστε και έπραξε.

Όπως γίνεται αντιληπτό από τα παραπάνω, δεδομένου ότι η εξέταση της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης γίνεται υπό το φως της σχετικής αγοράς, ο ισχυρισμός της καταγγέλλουσας ότι το Πανεπιστήμιο κατέχει δεσπόζουσα θέση ανεξάρτητα από το κατά πόσο θα της κατακυρωθεί ή όχι ένας διαγωνισμός της ΑΤΗΚ στερείται βασιμότητας, γιατί κάτι τέτοιο θα έθετε προφανώς την εξέταση της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης εκτός του πεδίου ορισμού της σχετικής αγοράς υπηρεσιών.

Επί του ισχυρισμού της καταγγέλλουσας ότι η Επιτροπή επικεντρώθηκε μόνο στο μερίδιο αγοράς για να κρίνει την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης του Πανεπιστημίου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο εν λόγω ισχυρισμός είναι αβάσιμος για τους ακόλουθους λόγους. Η Επιτροπή ξεκίνησε την έρευνά της από το μερίδιο αγοράς του Πανεπιστημίου, καθώς ως είθισται, αυτή η παράμετρος αποτελεί την πρωταρχική ένδειξη για την κατοχή ή μη δεσπόζουσας θέσης από μια επιχείρηση. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το Πανεπιστήμιο κατέχει το 50% περίπου του μεριδίου αγοράς (κάτι το οποίο αναγνώρισε και η καταγγέλλουσα) και ότι το άλλο 50% το κατέχει η εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες μέτρησης στην MTN και, εξετάζοντας τα υπό αναφορά μερίδια αγοράς του Πανεπιστημίου, έκρινε ότι το μερίδιο αγοράς του Πανεπιστημίου δεν του επιτρέπει να δρα εντός της σχετικής αγοράς χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους ανταγωνιστές του, καθώς διαθέτει ακριβώς το ίδιο μερίδιο με αυτούς.¹⁶

Πέραν των πιο πάνω, η Επιτροπή εξέτασε επίσης και διαπίστωσε ότι στην παρούσα σχετική αγορά δύνανται να δραστηριοποιηθούν και/ή έχουν δραστηριοποιηθεί κατά το παρελθόν και άλλες τέσσερις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, είτε για λογαριασμό της ΑΤΗΚ είτε της MTN, κάτι το οποίο συνιστά επαρκή ένδειξη πως δεν υφίστανται φραγμοί εισόδου στη σχετική αγορά.¹⁷ Επιπλέον, η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της και στη χρονική διάρκεια κατοχής του εν λόγω μεριδίου αγοράς από το Πανεπιστήμιο. Η διάρκεια κατοχής του μεριδίου αγοράς από το Πανεπιστήμιο προκύπτει ξεκάθαρα από τον όρο 5 των συμβάσεων με τα δύο τμήματα του Πανεπιστημίου. Συγκεκριμένα, προβλέπεται μια σειρά μετρήσεων από 24/4/2012 και 8/5/2012 μέχρι 31 Μαΐου 2012 και μία δεύτερη σειρά (προαιρετική) η οποία θα ξεκινούσε κατόπιν σχετικής παραγγελίας και θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30 Νοεμβρίου.¹⁸ Συνεπώς, σε αυτή τη βάση η Επιτροπή δεν έκρινε ως επαρκώς μακρά την εν λόγω διάρκεια κατοχής του μεριδίου αγοράς, και έτσι δεν δύναται να αποτελέσει επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης.

---

¹⁶ Βλ. σχετική νομολογία στις υποσημειώσεις 12 και 13 της Προκαταρκτικής Απόφασης ημερομηνίας 8/3/2013.

¹⁷ Βλ. πρώτη παράγραφος σελ. 13 της Προκαταρκτικής Απόφασης ημερομηνίας 8/3/2013.

¹⁸ Βλ. δεύτερη παράγραφος σελ. 15 της Προκαταρκτικής Απόφασης ημερομηνίας 8/3/2013.

Συνεπώς, η Επιτροπή, συνεκτιμώντας όλες τις παραπάνω παραμέτρους και υπό τα όρια που θέτει η σχετική αγορά, έκρινε ότι το Πανεπιστήμιο δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά.

Η Επιτροπή, αφού συνεκτίμησε όλα τα δεδομένα, όπως αυτά είναι καταχωρημένα στο διοικητικό φάκελο, καθώς και τις απόψεις της καταγγέλλουσας επί της προκαταρκτικής απόφασης της Επιτροπής, ομόφωνα αποφασίζει να οριστικοποιήσει την προκαταρκτική της απόφαση αφού δεν στοιχειοθετείται οποιαδήποτε παράβαση του Νόμου από μέρος του καταγγελλόμενου Πανεπιστημίου.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει να απορρίψει την καταγγελία της Sigint Solutions Ltd.

Λουκία Χριστοδούλου

Πρόεδρος της Επιτροπής

Προστασίας του Ανταγωνισμού